

PRM. 72/5

P.R.M. 72/5.

ZMIKROFILMOWANE DNIA 11. 12. 1979
ROLKA NR. 7 16 mm

sprawdzono
Wty.

ZESKANOWANE 01. III. 2005

INSTYTUT HISTORYCZNY
im. GEN. SIKORSKIEGO
nr PRM. 72/5

PRM.72/5

PREZES RADY MINISTRÓW

T E K A nr. 72/5. 1942.

"Interwencje Aliantów w Z.S.S.R. w sprawie polskiej".

1	31. VII. 1942.	Interwencja dyr. Kerr u kom. Wyszynskiego w sprawie aresztowanych przez rząd sowiecki delegatów Ambasady R.P. w Z.S.S.R.
---	----------------	--

Przebieg przeprowadzenia dnia 20. VII. 1942 r
 Tenże również z strony Włoc.

D. R.
 F.O. 17022 zapytali
 i p. Kerr czy stał się republikanem
 i p. Kerr u. i. Sprawy zagranicy
 Atabuego delegat - B. Roberts
 Dnia 23 lipca b.r. p. Roberts, Kierownik Departamentu Centralnego
 w Foreign Office, poprosił mnie o odwiedzenie go celem zapoznania
 z treścią depeszy, otrzymanej od Ambasadora brytyjskiego w Kuje-
 bysowie, Kerr'a.
 Dnia 21 lipca b.r. p. Kerr był przyjęty przez Komisarza
 Wyszyńskiego, wobec którego - stosownie do otrzymanych z Londynu
 instrukcji - poruszył sprawę aresztowanych przez rząd sowiecki
 Delegatów Ambasady R.P. na terenie Związku Sowieckiego. Zgodnie
 z tym, co p. Eden powiedział pp. Majakiemu i Bogomołowowi w Lon-
 dynie, p. Kerr położył główny nacisk na sprawę nadzoru nad roz-
 działem rzeszy nadwyżanych dla Polaków w Rosji z Wielkiej Brytanii
 i Stanów Zjednoczonych, zaznaczając, że o ile dani Delegaci
 nie cieszą się zaufaniem władz sowieckich, można ich odwołać
 i zastąpić innymi.

W odpowiedzi na demarche Ambasadora brytyjskiego, której
 wysłuchał bez zastrzeżeń / co F.O. komentuje jako fakt dodatni /
 p. Wyszyński przedstawił punkt widzenia sowiecki, rozpoczynając
 swój wywód od zobrazowania działalności systemu delegatur. Przy-
 znał, że system ten wprowadzony został w życie na podstawie
 porozumienia między Komisariatem dla Spraw Zagranicznych a Amba-
 sadą polską. Wobec jednak faktu, że delegaci - według posiada-

PRM 72/5

-2-

nych przez władze sowieckie danych - nie ograniczali się do
 57 pieczęci
 An let
 a) akcji opieki nad ludnością polską i nadzoru przy rozdawnictwie
 pomocy, lecz prowadzili i inną działalność - system delegatur
 stał się powodem do nieporozumień między rządem sowieckim
 i rządem polskim i musi dlatego ulec likwidacji. Skończył pan
 Wyszynski " ze swym znanym w tej dziedzinie doświadczeniem "
 / jak to donosi Ambasador Kerr / - uzasadniał poszczególne zarzu-
 ty stawiane delegatom oraz niektórym członkom Ambasady / Attaché
 Wojskowy /. Twierdzi, że wszyscy ci, którzy mieli paszporty
 dyplomatyczne, zostali zwolnieni. W stosunku do pozostałych
 aresztowanych prowadzone jest przez władze sowieckie dochodzenie.

Nie jest zamiarem rządu sowieckiego - powiedział następnie
 p. Wyszynski - pozostawić ludność polską, bez pomocy z zagranicy.
 On sam mógłby wskazać setki Polaków, cieszących się zaufaniem
 Ambasady polskiej i rządu sowieckiego, którzy mogliby ^{zajmować się} doглядać
 rozdziału rzeczy nadchodzących z zagranicy.

Jak rozumiąłem, Ambasador Kerr widzi w tym sugestię do
 stworzenia nowej aparatury o barażiej ograniczonej od poprzedniej
 zakresie działania.

W końcu rozmowy kiedy Ambasador Kerr wspominał o trudnej
 sytuacji w jakiej znalazł się w momencie przejęcia odpowiedzialności
 za kierownictwo Ambasadą Polską Minister Sokolnicki / o którym

p. Wyszynski

-3-

PRM 72/5

p. Kerr wyraża się z dużym uznaniem / - p. Wyszynski wypowiedział parę pochlebnych zdań pod adresem p. Sokolnickiego, oświadczając, że rząd sowiecki pragnie dać mu wszelkie możliwości pozytywnej współpracy. Przebieg rozmowy wykazywał - zdaniem p. Kerr'a - tendencję bardziej ugodową ze strony sowieckiej.

Ze swej strony zgodnie z poleceniem Pana Ambasadora, poinformowałem p. Roberta o treści ostatniej depechy pana Sokolnickiego, prosząc ponownie o jak najbardziej stanowczą interwencję o wypuszczenie zaarrestowanych delegatów i ich współpracowników.

/ A. Baliński /

Londyn, dnia 4 sierpnia 1942.

Otrzymują:

p. Ambasador,
Ministerstwo Spraw Zagranicznych,
Sekretariat Pana Premiera.

3